

Statens vegvesen

Problemstilling arbeid på veg

Risiko-farer-utfordringer i tilknytning til arbeidsvarsling

Byggherrens utfordringer –
håndbok 051

Arbeidsvarsling

Statens vegvesen

RUH – Region øst 2013

Innrapporterte RUH pr. 31.12.2013

- Av totalt 397 registrerte uønskede hendelser skyldes 321 av hendelsene uønsket ferdsel fra øvrige trafikanter. Med andre ord er ca.80% av hendelsene knyttet opp mot arbeidsvarsling og uønsket ferdsel i arbeidsområdet
- Alle hendelsene har vært i forbindelse med trafikkavvikling forbi arbeidssted (forbikjøring av ledebil, ignorering av trafikkdirigenter, innkjøring på sperret område, trakassering av trafikkdirigenter etc.)
- Antagelig er det noe underrapportering av EN's og UE's egne feil/mangler knyttet til SHA og YM (HMS), men uansett så er trafikkavviklingen gjennom arbeidsvarslingsområdet det mest risikoutsatte for de som jobber på og ved veg

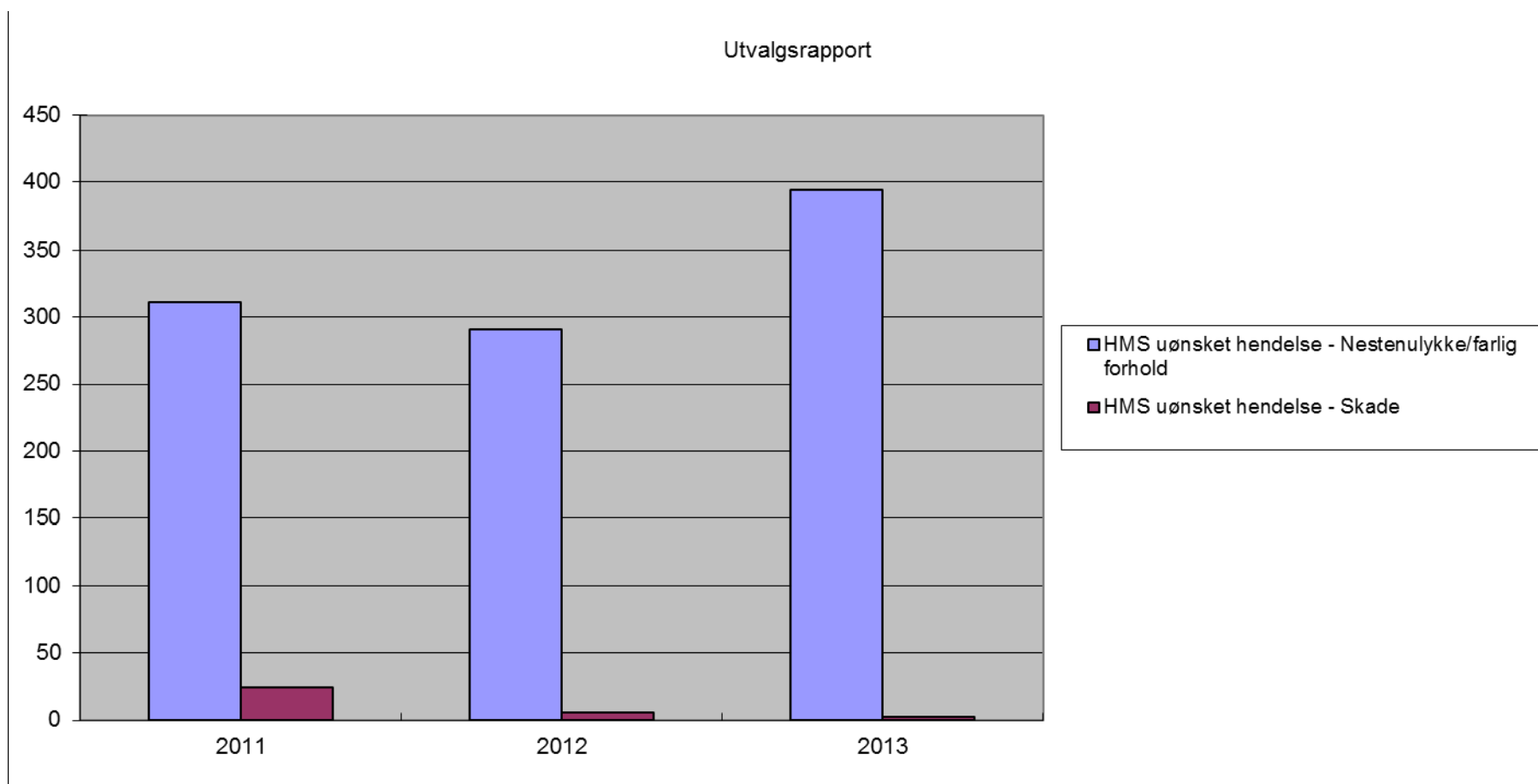
*Uønsket hendelse (UH) (def):
Hendelse som resulterer i, eller kunne
ha ført til skade på personer, materiell
eller miljø, eller som kunne ha ført til
produksjonstap.*

Statens vegvesen

Uønskede hendelser

Skader og nestenulykke/farlige forhold

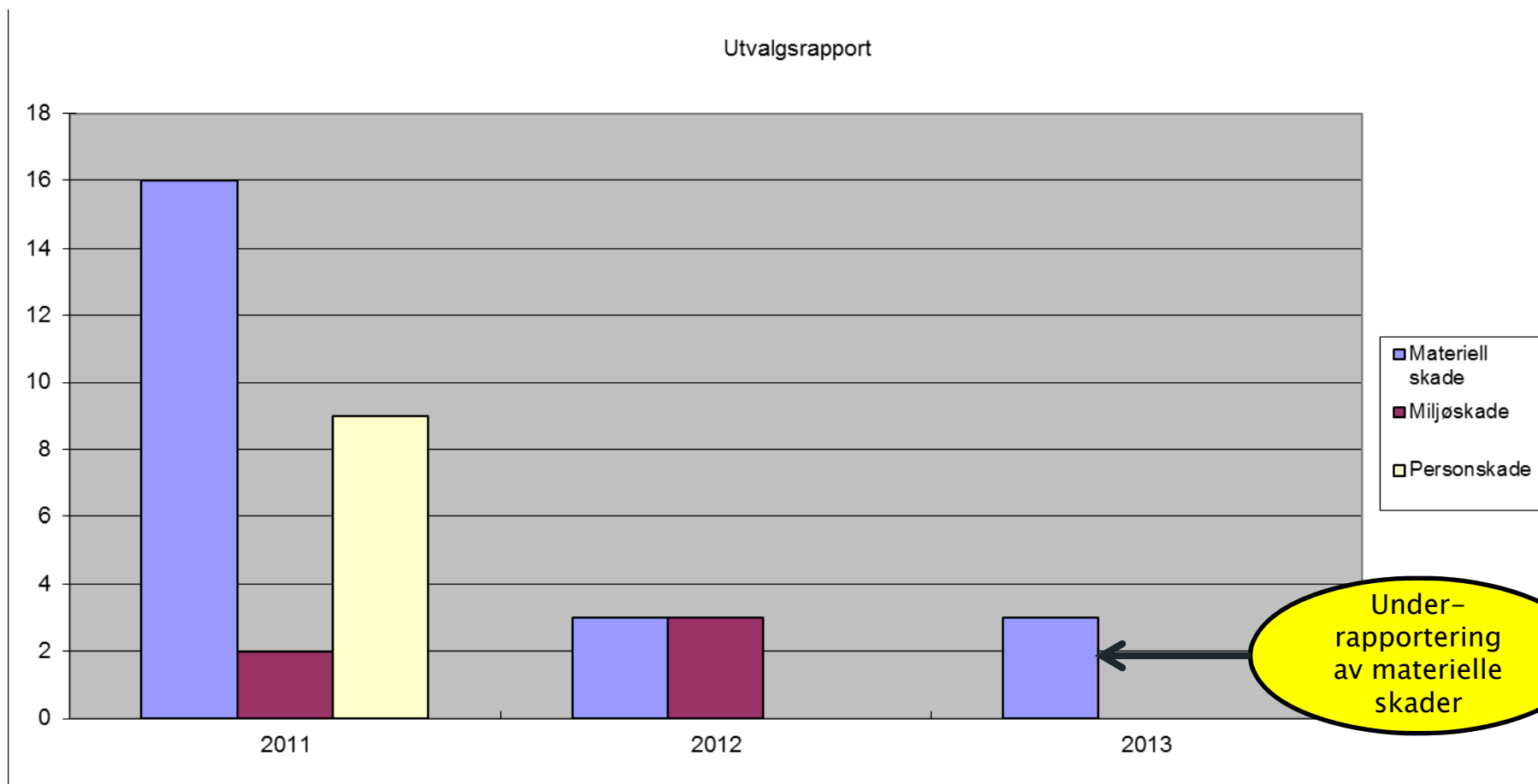

Uønskede hendelser

Skadetyper

Statens vegvesen

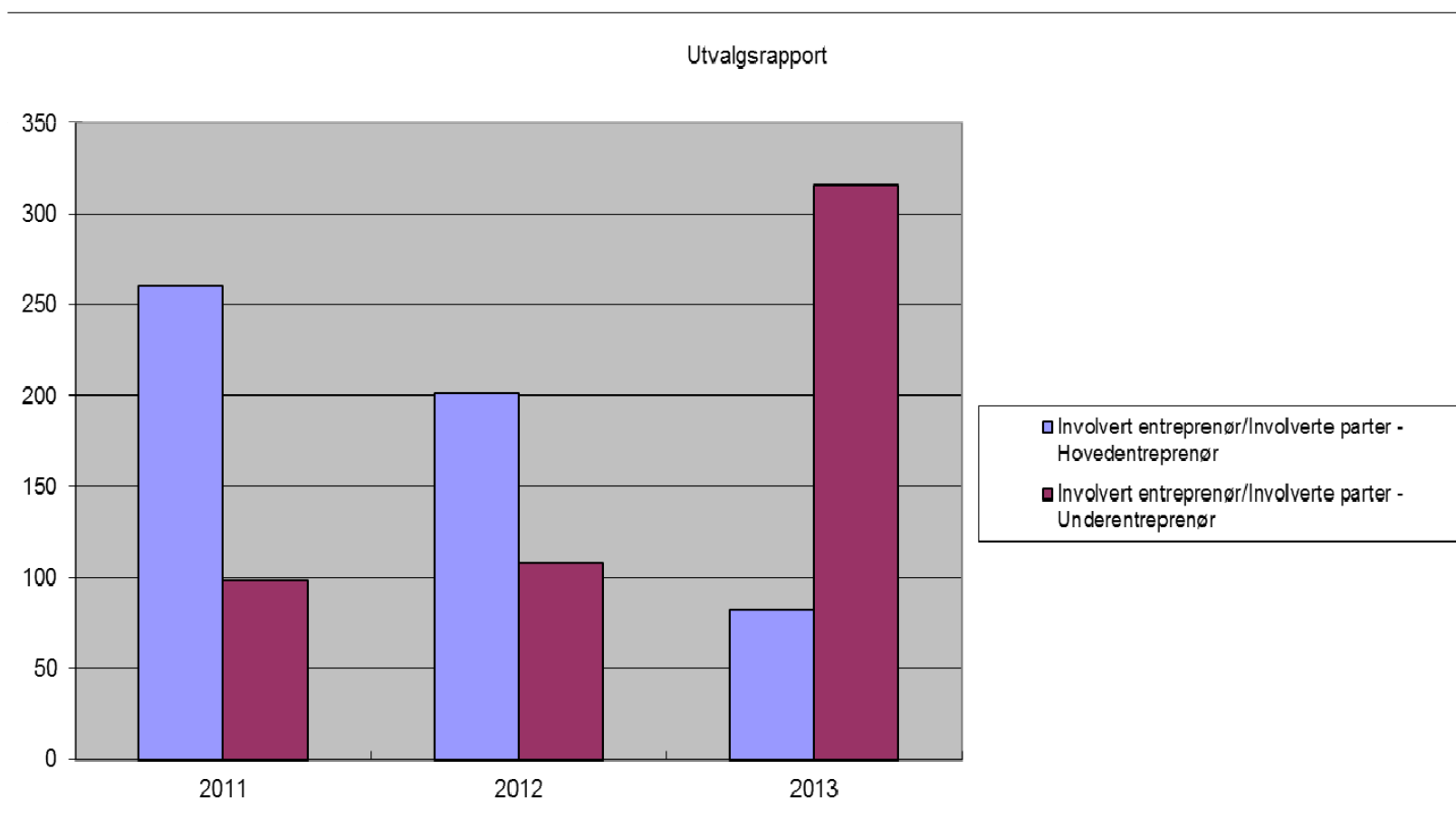

Statens vegvesen

Uønskede hendelser

Involverte parter

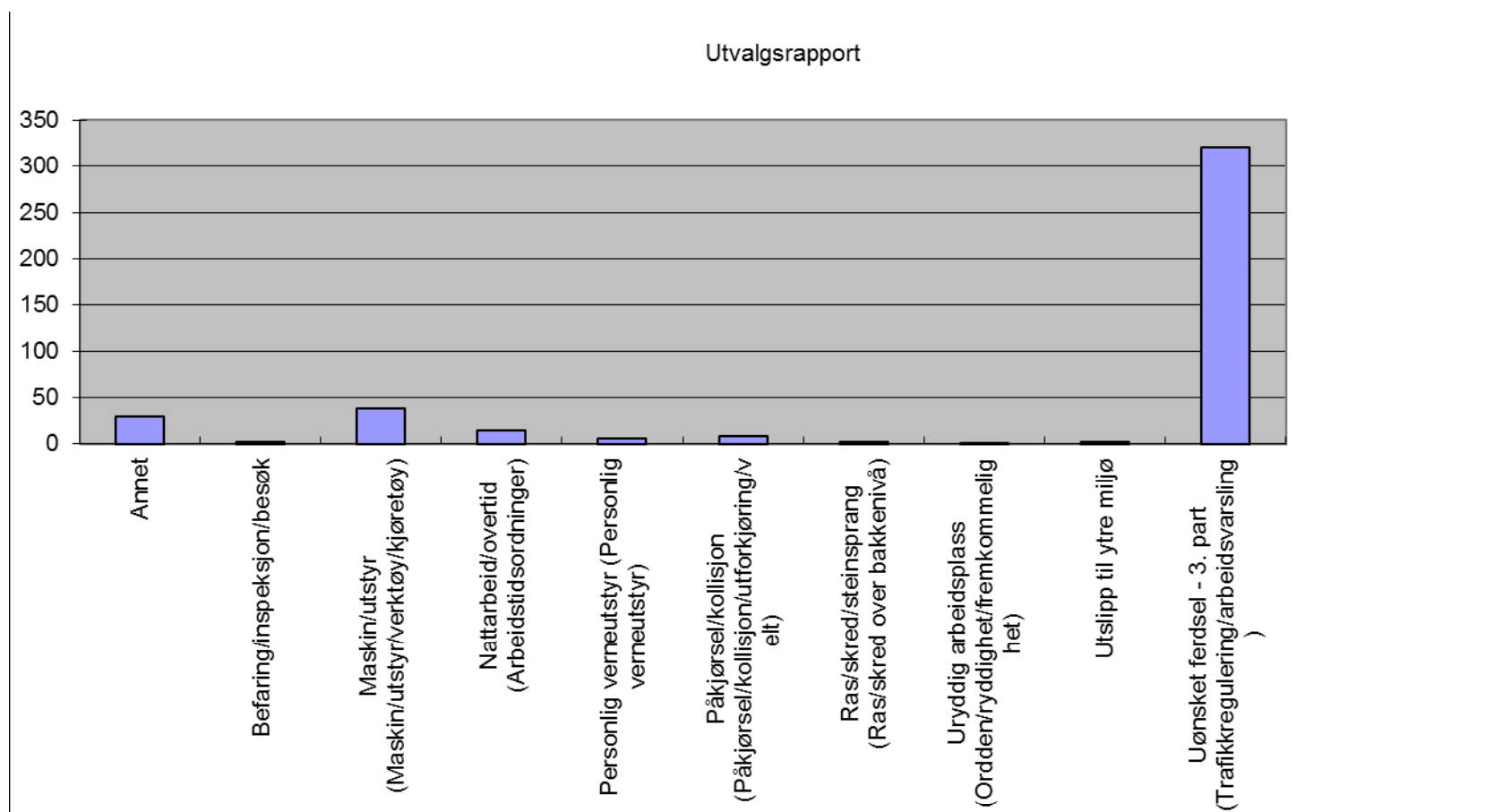

Statens vegvesen

Uønskede hendelser

Sakskategorier (farekilder) 2013

Uønskede hendelser

Risiko 2013

Søkekriterier

Felt	Verdi
Søkeparametere - Ansvarlig enhet	18040 Dekkelegging
Søkeparametere - Saksdato	Fra 01.01.2013
Dato	Til 31.12.2013
Andre	Entreprenørhendelser (HMS)

Initiell risk matrise

	Sjeldnere (S1)	1 år - 5 år (S2)	6 måneder - 1 år (S3)	14 dager - 6 måneder (S4)	0 - 14 dager (S5)
Potensiell konsekvens K5	13				
Potensiell konsekvens K4	3			5	
Potensiell konsekvens K3	14	5	20	13	48
Potensiell konsekvens K2	25	6	51	37	43
Potensiell konsekvens K1	39	17	21	1	36
Sum	94	28	92	56	127

Risikoområde	Initielt risikoområde
1. Kritisk område	13
2. Alvorlig område	169
3. Mindre alvorlig område	210
Sum	397

Risikopotensial
Først vurderes den potensielle skadens konsekvenstype (K1–K5). Deretter vurderes sannsynligheten for når den potensielle skade vil inntreffe (S1–S5)

Det er mest sannsynlige konsekvens (risiko) som skal registreres (ikke worst case)

I dag har vi 5x5-matrisen å forholde oss til. Etter hvert vil det bli en 1x3-matrise, dvs. man må kun ta stilling til om hendelsen er «rød», «gul» eller «grønn».

Statens vegvesen

Uønsket ferdsel øvrige trafikanter

Røde hendelser knyttet til øvrige trafikanter:

- Personbil, gammel Range Rover, kjørte inn i sperret område. Bilen ble forsøkt stoppet og det ble gitt signaler til han fra flere, men han ignorerte dette og ga full gass gjennom sperreområdet
- Trafikkdirigent ble nedkjørt bakfra av en bilist som kjørte forbi ledebil, ble stoppet av asfaltbil, men bilen stakk av fra åstedet

Kritisk
område
Høy
risiko

Gule hendelser knyttet til øvrige trafikanter:

- Rød sportsbil lå først i kolonne etter ledebil. Kjørte mot dirigent og streifet benet.
- Bil stoppet ikke på signal. Passerte biler i 100 km/t i 50 sonen.
- 3. person reagerte altfor seint, stoppet men var nær ved å kjøre på vokter.

Alvorlig
område
Middels
risiko

Grønne hendelser knyttet til øvrige trafikanter:

- Svensk registrert bil kjørte stygt forbi limtraktor under transport. Nesten kollisjon med møtende bil.
- Dirigent slapp igjennom bil etter kolonne. Denne holdt på å kjøre på asfaltarbeider.
- Rød Mazda reg. nr..... kom i mot sperring i veldig stor hastighet, svingte inn i toveissperring og kjørte ned et antall topper og en blå pil med sersjant, var over i motgående felt før han svingte inn i riktig kjøreretning og fortsatte i meget høy hastighet inne i sperringen.
- Personbil med eldre sjåfør oppfattet ikke stoppsignal fra dirigent. Ble stoppet på neste post. Virket forvirret.

Mindre
alvorlig
område
Lav
risiko

Utarbeidelse og valg av arbeidsvarsling

Når utarbeidelse og valg av arbeidsvarsling/materiell vurderes, skal det bl.a. legges vekt på:

- Risikovurdering
  - Hva kan gå galt (hvilke farer arbeidere og øvrige trafikanter utsettes for)
  - Hva kan vi gjøre for å forhindre dette
  - Hva kan vi gjøre for å redusere konsekvensene hvis det likevel skjer
- Hvilken type arbeid som utføres, samt varigheten av arbeidet
- Trafikkmengde – ÅDT
- Fartsnivå på stedet
- Gang- og sykkeltrafikk
  - GS-veger utføres ofte i skoleferien evt. som nattarbeid

Statens vegvesen

Arbeidsvarsling – krav

- Sikkert og trygt arbeidsmiljø for de som jobber og oppholder seg innenfor arbeidsområdet
- Sikkerhet for fotgjengere og øvrige trafikanter
- Synlighetsmarkert arbeidstøy (Minimum klasse 3.)
- Gode holdninger og god adferd – spesielt i forbindelse med trafikkavvikling
- Riktig utført arbeidsvarsling og trafikkavvikling i henhold til varslingsplan/vedtak
- Forenklet risikovurdering skal utføres av EN samtidig som forslag til varslingsplaner sendes inn til godkjenning
- Utførende skal føre loggbok
- Skilt- og varslingsmateriell skal være av høy standard
- Trafikkdirigenter skal være godt egnet, ha god opplæring og erfaring, og skal følges opp
- Høy standard på arbeidsvarsling skal bidra til trafikantenes respekt
- Risikovurdering/analyse og arbeidsprosedyrer skal utføres før oppstart og underveis i prosjektet
- Uønskede hendelser/farlige forhold og nestenulykker skal innrapporteres fortløpende

Statens vegvesen

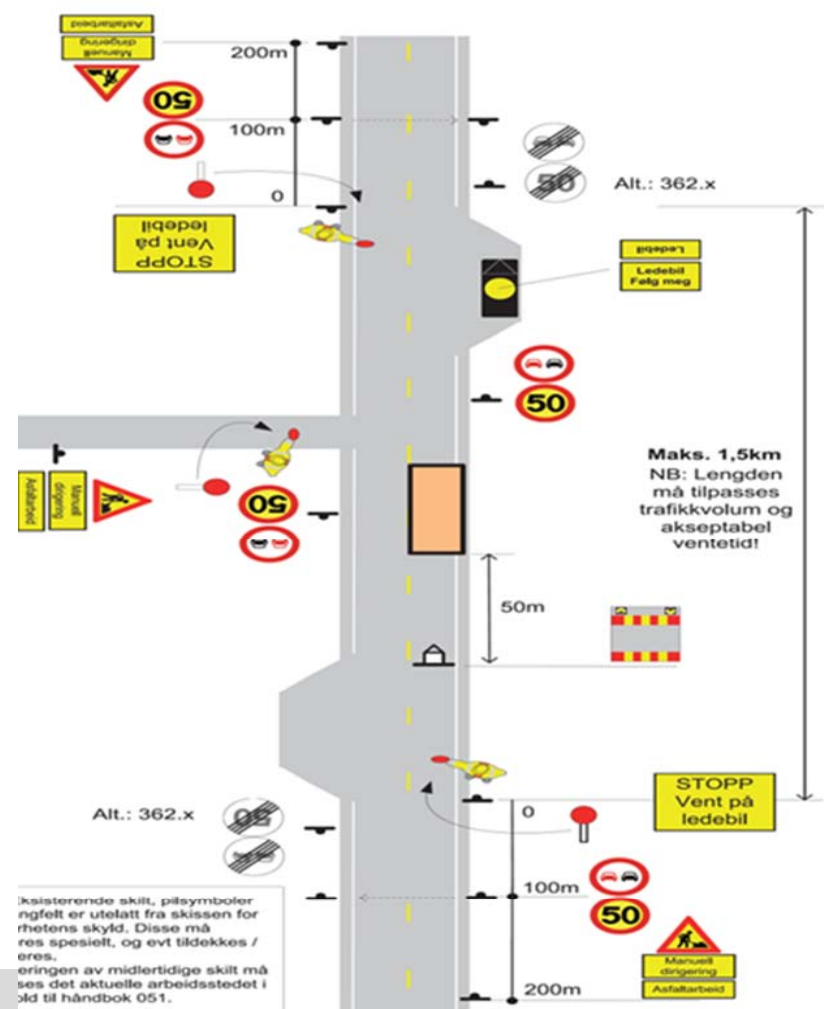
HÅNDBOK 051 :: VEDLEGG

Gjennomføring av arbeidsvarsling

Vanlige feil:

- For få skilt benyttes
- Skiltene er av og til tilgriset/slitte
- For kort eller for lang avstand mellom skiltene i forvarslingen
- Arbeidsvarslingen strekkes ut over for lang strekning (750 m evt. 1500 m er maks.)
- I mange tilfeller må denne lengden tilpasses stedlige forhold (mange kryss/tilstøtende veger)
- Manglende skilting i offentlige tilstøtende/kryssende sideveger
- Glemmer å «blende» av og fjerne blendingen på eksisterende hastighetsregulerende skilt
- Avstand mellom varslingsvogn og der arbeidet pågår (sikkerhetssone)
- Plassering av skilt og annet varslingsmateriell etter endt arbeidsskift

Dekkelegging med bruk av manuell trafikkdirigering og led

Statens vegvesen

Arbeidsvarsling på flerfeltsveger

- EN skal ved helstengning bemanne inn/utkjøring av arbeidsområdet med trafikkvakt for å forhindre uvedkommende å ta seg inn i arbeidsområdet
- EN har ansvar for koordinering og loggføring av andre aktører innenfor det avspærrede området
- Risiko ved åpning og lukking av driftsåpninger ved 2-veis trafikk i motgående løp
- Krav til bruk av TMA (putebil(er)) ved utsetting og inntaking av varsling

Statens vegvesen

Kontroll av arbeidsvarsling

- Vegvesenets personale har ansvar for å kontrollere at arbeidsvarslingen gjennomføres i henhold til varslingsplan/vedtak
- I asfalt kontrakter er det vanligvis byggeleder og asfaltkontrollør som gjør dette
- Skiltmyndigheten gjennomfører i tillegg egne stikkprøvekontroller
- Alvorlige avvik blir stort sett påpekt umiddelbart, og byggherren forventer at feil/mangler rettes uten sommel
- Alvorlige avvik medfører i en del tilfeller at entreprenør eller underentreprenør blir ilagt mulkt på kr 10.000,- for brudd på HMS bestemmelsene i kontrakten
- Skiltlogg blir kontrollert
- Alle RUH gjennomgås i byggemøte. HMS er alltid 1.punkt på dagsordenen

Statens vegvesen

Trafikkontroller i vegarbeidsområdet

Råkjørte forbi
arbeidsområde
Fem bilister mistet
førerkortet etter en UP-
kontroll i en
veiarbeidsområde i Skogn

Ferske tall fra
Folkehelseinstituttet viser at
140.000 kjøreturer skjer i
ruspåvirket tilstand hver dag
i Norge. Politiet mener
ruskjøring er et
samfunnsproblem

Føreren ruspåvirket i hver
fjerde dødsulykke

» **TEMA ASFALT**

Frykter for sikkerheten til trafikkdirigenter

– Gi de som står ute på vegen muligheten til å overleve, ber UP-sjef. Han frykter for trafikkdirigentenens liv.

TEKST OG FOTO: JARLE SKOGLUND

Det var en særdeles direkte distriktsleder Tor Egil Syvertsen i Utrykningspolitiet (UP) som måtte asfaltere på E8As HMS-dag for jul. Han fortalte om noe av det som møter UP-patruljene når de er ute på oppdrag på norske vegar.

– Og en ting er sikkert, vi treffer dem alle ute på vegen – enten det er ordentlige folk eller kjeltringer! Det skremmer meg at man tar overløst trafikkdirigeringen til uskyldige mennesker. Mange har ikke peiling på hva jobben går ut på, de kommuniserer ikke sammen, ja, noen ganger lager de farlige situasjoner. De kan simpelthen ikke jobben sin, og derfor anmoder jeg dere som er entreprenører og byggherrer å gi disse folkene en sjanse til å overleve, sa Syvertsen.

– Trafikkdirigentene blir utstyrt med en

reflekavent og et lite stoppskilt, uten noe å sikre seg bak. Det kan være så bagatellmessig som at en sjåfør som skal stoppe trår feil på gassen i stedet for bremsen, eller det kan vært sjåfører i rus som tror det er politiet og får panikk. I politiet tillater vi ikke at man står på vegen og stopper trafikk, uten at man har en bil som man kan skjule seg bak. Hvor mange trafikkdirigenter har en bil å skjule seg bak, spurte UP-sjefen.

– Det kjøres helt vilt, til tross for grundig skilting om vegarbeid. På E18 i Vestfold ble vi kontaktet av en entreprenør fordi mange av bilene kjørte på rødt lys. Vi rigget oss opp, og i løpet av en halvtime hadde vi tatt 20 som kjørte på rødt lys, fortalte Syvertsen.

Men han henstilte også til entreprenørene

Distriktsjef i Utrykningspolitiet, Tor Egil Syvertsen

om ikke å slurve med skiltingen.

– Altfor ofte ser vi feil og forvirrende skilting, eller at skilt og lysregulering ikke er tatt ned selv om entreprenøren har tatt help. Slått skaper både usikkerhet og lite respekt for skiltingen dere gjør, sa han. ☺

Statens vegvesen

Utfordringer – trafikk

Sikker
arbeidsplass?

Statens vegvesen

Arbeidsvarsling – klebet areal

Asfaltlim sitter godt på
lakken

Det kan være glatt før
emulsjonen bryter

Statens vegvesen

Før arbeidsstedet forlates – manglende skilting/sikring

Langs-
gående
asfaltkant

Statens vegvesen

Før arbeidsstedet forlates – skjøter

Langs-
gående
asfaltkant

Fresemasse/kaldasfalt egner
seg dårlig i en dagskjøt
Fartsgrense på stedet 70 km/t

Det skal legges presenningsskjøt
med varm masse evt. så skal det
freses buttskjøt før neste skift

Statens vegvesen

Arbeidsvarsling – plassering av skilt

Manuell trafikkdirigering

Statens vegvesen

Riktig

Galt

Takk for oppmerksomheten